

Warszawa, dnia 7 września 2016 r.

Poz. 1408

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾**

z dnia 31 sierpnia 2016 r.

w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych

Na podstawie art. 32a ust. 4 i art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Określa się ramowe plany nauczania dla publicznych szkół i placówek artystycznych:

- 1) szkoły muzycznej I stopnia – stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) szkoły muzycznej II stopnia – stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia – stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych – stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia;
- 6) liceum plastycznego – stanowiący załącznik nr 6 do rozporządzenia;
- 7) ogólnokształcącej szkoły baletowej – stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia;
- 8) szkoły sztuki tańca – stanowiący załącznik nr 8 do rozporządzenia;
- 9) szkoły sztuki cyrkowej – stanowiący załącznik nr 9 do rozporządzenia;
- 10) policealnej szkoły muzycznej – stanowiący załącznik nr 10 do rozporządzenia;
- 11) policealnej szkoły plastycznej – stanowiący załącznik nr 11 do rozporządzenia;
- 12) ogniska artystycznego – stanowiący załącznik nr 12 do rozporządzenia.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o podstawie programowej kształcenia ogólnego, należy przez to rozumieć odpowiednio podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w załączniku nr 2 lub 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977, z 2014 r. poz. 803 oraz z 2016 r. poz. 895).

§ 2. 1. Ramowy plan nauczania określa:

- 1) tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, a w przypadku szkół artystycznych prowadzących kształcenie ogólne – także zajęć z wychowawcą;
- 2) inne zajęcia edukacyjne;
- 3) tygodniowy wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły.

---

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 1894).

2. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych wynosi 2 godziny na ucznia.

§ 3. 1. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas (semestrów) na danym etapie edukacyjnym, z wyodrębnieniem każdego roku szkolnego, tygodniowy (semestralny) wymiar godzin odpowiednio:

- 1) poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z wychowawcą;
- 2) poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych;
- 3) innych zajęć edukacyjnych artystycznych;
- 4) dodatkowych zajęć edukacyjnych, jeżeli takie zajęcia są prowadzone;
- 5) godzin do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczonych w szczególności na:
  - a) zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w tym zajęć prowadzonych indywidualnie z uczniami wybitnie uzdolnionymi osiągającymi znaczące sukcesy artystyczne,
  - b) zajęcia realizujące potrzeby i zainteresowania uczniów.

2. W szkolnym planie nauczania szkoły artystycznej uwzględnia się zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych, a w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne również wymiar godzin:

- 1) zajęć religii lub etyki zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach;
- 2) zajęć wychowania do życia w rodzinie zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

3. W szkolnym planie nauczania dopuszcza się wprowadzenie innej niż w systemie lekcyjno-klasowym organizacji zajęć edukacyjnych, w szczególności w formie plenerów artystycznych, zielonych szkół, obozów naukowych lub artystycznych, realizacji spektakli, przedstawień, koncertów i wystaw, jeżeli ich łączny czas realizacji nie przekroczy 5 tygodni w roku szkolnym i zostanie zagwarantowane co najmniej 30 tygodni nauki w roku szkolnym.

4. W przypadku wprowadzenia w szkolnym planie nauczania organizacji zajęć, o której mowa w ust. 3, do arkusza organizacji szkoły należy załączyć szczegółowy harmonogram wszystkich planowanych zajęć.

5. Zajęcia w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole są organizowane zgodnie z przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

§ 4. Uczeń ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia realizujący specjalność instrumentalną, rytmiczną lub lutniczą może po ukończeniu klasy II zmienić specjalność na instrumentalno-jazzową, wokalną lub wokально-jazzową. W takim przypadku, począwszy od klasy III, uczeń realizuje zajęcia edukacyjne artystyczne określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia odpowiednio w tabeli 4, 7 lub 8.

§ 5. 1. W szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne podział na grupy jest obowiązkowy na:

- 1) obowiązkowych zajęciach edukacyjnych: komputerowych, informatyki i technologii informacyjnej – w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, z tym że liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej;
- 2) nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów.

2. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z języków obcych są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych liczących do 24 uczniów, z tym że przy podziale na grupy uwzględnia się stopień zaawansowania znajomości języka obcego.

3. W szkole liczącej nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy zajęcia z języków obcych oraz z przedmiotów ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym mogą być prowadzone w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych, liczących nie mniej niż 5 uczniów.

4. Obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone w grupach liczących do 26 uczniów. Dopuszcza się tworzenie grup międzyoddziałowych, międzyklasowych, a w zespołach szkół – także międzyszkolnych, w zależności od realizowanej formy tych zajęć. Zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

§ 6. 1. Począwszy od roku szkolnego 2016/2017 ramowe plany nauczania określone w niniejszym rozporządzeniu stosuje się we wszystkich klasach (semestrach) publicznych szkół artystycznych oraz we wszystkich latach nauki w publicznych placówkach artystycznych.

2. Publiczne szkoły pomaturalne bibliotekarskie i animatorów kultury stosują ramowe plany nauczania, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. poz. 785), do czasu zakończenia prowadzenia działalności przez te szkoły, o której mowa w art. 13 ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1010).

§ 7. 1. W przypadku uczniów szkół realizujących, do dnia wejścia w życie rozporządzenia, ramowe plany nauczania, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 262) albo w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych, dopuszcza się możliwość realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych w wymiarze niższym niż wynikający z ramowych planów nauczania określonych w niniejszym rozporządzeniu, pod warunkiem zrealizowania odpowiednio podstawy programowej kształcenia ogólnego lub podstawy programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego.

2. Uczniowie szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, którzy przed dniem wejścia w życie rozporządzenia rozpoczęli realizację trzech przedmiotów obowiązkowych ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą realizować te przedmioty w zakresie rozszerzonym do czasu zakończenia cyklu kształcenia.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. poz. 785).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *P. Gliński*

RAMOWY PLAN NAUCZANIA SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia
klasy I-VI****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny	10
2	Fortepian dodatkowy	1 ¹ / ₃
3	Rytmika	15
4	Kształcenie słuchu	
5	Zajęcia z akompaniamentem	X
6	Audycje muzyczne	3
7	Chór, orkiestra lub zespół instrumentalny	6
Razem		35 ¹/₃
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 1**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne wymiar czasu zajęć może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 30 minut tygodniowo.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 10 do 16 uczniów. W klasach I-III zaleca się prowadzenie zajęć w bloku przedmiotowym przez nauczyciela rytmiki.

Poz. 5

Zajęcia są prowadzone w wymiarze średnio 15 minut tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia. Zaleca się prowadzenie zajęć pod kierunkiem nauczyciela instrumentu głównego. Zajęcia nie są oceniane. Organizację zajęć ustala nauczyciel instrumentu głównego i nauczyciel akompaniator w porozumieniu z dyrektorem szkoły. Zajęcia nie obowiązują uczniów klas: fortepianu, klawesynu, organów, harfy, akordeonu i gitary.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 10 do 16 uczniów.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone odpowiednio do stopnia zaawansowania uczniów. Liczbę zespołów oraz grup chóru ustala dyrektor szkoły. Zajęcia mogą być współprowadzone przez drugiego nauczyciela, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: instrument dodatkowy, instrumenty ludowe i zespoły ludowe, improwizację z elementami kompozycji, zespół, naukę akompaniamentu, czytanie nut głosem, grę a vista.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia
klasy I-IV****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny	8
2	Fortepian dodatkowy	1 $\frac{1}{3}$
3	Kształcenie słuchu	8
4	Zajęcia z akompaniатorem	X
5	Audycje muzyczne	3
6	Chór, orkiestra lub zespół instrumentalny	6
Razem		26 $\frac{1}{3}$
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

Objaśnienia do tabeli 2**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne wymiar czasu zajęć może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 30 minut tygodniowo.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3 i 5

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 10 do 16 uczniów.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone w wymiarze średnio 15 minut w przeliczeniu na jednego ucznia. Zaleca się prowadzenie zajęć pod kierunkiem nauczyciela instrumentu głównego.

Zajęcia nie są oceniane. Organizację zajęć ustala nauczyciel instrumentu głównego i nauczyciel akompaniator w porozumieniu z dyrektorem szkoły. Zajęcia nie obowiązują uczniów klas: fortepianu, klawesynu, organów, harfy, akordeonu i gitary.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone odpowiednio do stopnia zaawansowania uczniów. Liczbę zespołów oraz grup chóru ustala dyrektor szkoły. Zajęcia mogą być współprowadzone przez drugiego nauczyciela, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: instrument dodatkowy, instrumenty ludowe i zespoły ludowe, improwizację z elementami kompozycji, zespół, naukę akompaniamentu, czytanie nut głosem, grę a vista.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***6–letni cykl kształcenia****klasy I–III****Tabela 1**

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas I–III
Edukacja wczesnoszkolna ¹⁾	54 ²⁾
Godziny do dyspozycji dyrektora	6

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 1

Edukacja wczesnoszkolna obejmuje następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne:

- 1) edukację polonistyczną;
- 2) edukację społeczną;
- 3) edukację przyrodniczą;
- 4) edukację matematyczną;
- 5) zajęcia techniczne;
- 6) język obcy nowożytny;
- 7) edukację plastyczną;
- 8) zajęcia komputerowe;
- 9) wychowanie fizyczne.

¹⁾ Edukacja wczesnoszkolna jest prowadzona w formie kształcenia zintegrowanego i powierza się ją jednemu nauczycielowi, z tym że prowadzenie zajęć z zakresu języka obcego nowożytnego, edukacji plastycznej, zajęć komputerowych i wychowania fizycznego może zostać powierzone innemu nauczycielowi posiadającemu odpowiednie kwalifikacje.

²⁾ Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 32 tygodni nauki w roku szkolnym.

Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne, przy planowanych 32 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:

- 1) język obcy nowożytny – 6 godzin;
- 2) edukacja plastyczna – 3 godziny;
- 3) zajęcia komputerowe – 3 godziny;
- 4) wychowanie fizyczne – 6 godzin.

Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki określają przepisy, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***6-letni cykl kształcenia
klasy IV–VI****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas IV–VI ¹⁾
1	Język polski	16
2	Język obcy nowożytny	9
3	Historia i społeczeństwo	4
4	Przyroda	9
5	Matematyka	12
6	Zajęcia komputerowe	3
7	Zajęcia techniczne	2
8	Plastyka	2
9	Wychowanie fizyczne	12
Razem		69
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		15

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 2

- ¹⁾ Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 32 tygodni nauki w roku szkolnym. Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE

6-letni cykl kształcenia klasy I–VI

Tabela 3

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny	10
2	Fortepian dodatkowy	1 ¹ / ₃
3	Rytmika	15
4	Kształcenie słuchu	
5	Zajęcia z akompaniатorem	X
6	Audycje muzyczne	3
7	Chór, orkiestra lub zespół instrumentalny	6
Razem		35 ¹/₃
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 3

Poz. 1

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne wymiar czasu zajęć może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 30 minut tygodniowo.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 10 do 16 uczniów. W klasach I–III zaleca się prowadzenie zajęć w bloku przedmiotowym przez nauczyciela rytmiki.

Poz. 5

Zajęcia są prowadzone w wymiarze średnio 15 minut tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia. Zaleca się prowadzenie zajęć pod kierunkiem nauczyciela instrumentu głównego. Zajęcia nie są oceniane. Organizację zajęć ustala nauczyciel instrumentu głównego i nauczyciel akompaniator w porozumieniu z dyrektorem szkoły. Zajęcia nie obowiązują uczniów klas: fortepianu, klawesynu, organów, harfy, akordeonu i gitary.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 10 do 16 uczniów.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone odpowiednio do stopnia zaawansowania uczniów. Liczbę zespołów oraz grup chóru ustala dyrektor szkoły. Zajęcia mogą być współprowadzone przez drugiego nauczyciela, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: instrument dodatkowy, instrumenty ludowe i zespoły ludowe, improwizację z elementami kompozycji, zespół, naukę akompaniamentu, czytanie nut głosem, grę a vista.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: instrumentalistyka****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny	13
2	Fortepian obowiązkowy	od 3 $\frac{1}{3}$ do 5
3	Zajęcia z akompaniатorem	X
4	Improwizacja organowa	2
5	Zespół kameralny	3
6	Orkiestra lub chór	6
7	Kształcenie słuchu	12
8	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
9	Harmonia	6
10	Literatura muzyczna	2
11	Historia muzyki	8
12	Formy muzyczne	4
Razem		do 63
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 1**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne wymiar czasu zajęć może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 45 minut tygodniowo.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Zajęcia są obowiązkowe dla wszystkich uczniów, z wyjątkiem uczniów realizujących zajęcia fortepian główny jako instrument główny.

Dla uczniów klas organów i klawesynu wymiar zajęć fortepianu obowiązkowego wynosi od 3

godzin 15 minut do 5 godzin tygodniowo w cyklu kształcenia. Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3

W klasach I–V zajęcia są prowadzone w wymiarze od 15 do 45 minut tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia, a w klasie VI – do 2 godzin tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia. Zajęcia nie są oceniane. Zajęcia nie obowiązują uczniów klas: fortepianu, organów, akordeonu, harfy i gitary.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zajęcia są obowiązkowe dla uczniów klasy organów.

Poz. 5

Zajęcia mogą być prowadzone łącznie z nauką akompaniamentu. W przypadku uczniów klasy perkusji zajęcia są prowadzone jako zespół perkusyjny.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w okresie nie krótszym niż 3 lata w cyklu kształcenia.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 8 i 10–12

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 9

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: ćwiczenia z harmonii, kontrapunkt, analizę form muzycznych, ćwiczenia z kompozycji, dyrygowanie, emisję głosu, podstawy aranżacji, zespół muzyki rozrywkowej, naukę akompaniamentu.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: instrumentalistyka jazzowa****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny – jazzowy	13
2	Fortepian obowiązkowy – jazzowy	3
3	Kształcenie słuchu	12
4	Harmonia jazzowa z podstawami improwizacji	6
5	Historia jazzu z literaturą	6
6	Big-band	4
7	Combo (zespół jazzowy)	8
8	Historia muzyki	4
9	Formy muzyczne	4
10	Ćwiczenia rytmiczne	3
11	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
Razem		65
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 2**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zalecane jest prowadzenie zajęć w obecności innych uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 5 i 8–11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w maksymalnym możliwym dla szkoły składzie.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 7 uczniów grających jednocześnie. Zajęcia są prowadzone w każdym roku kształcenia, począwszy od klasy II.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: instrument dodatkowy, techniki kompozytorskie XX wieku, technikę sceniczno-studyjną, pracę z komputerem, aranżację, instrumentoznawstwo.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****klasy I–IV****Zawód: muzyk****Specjalność: instrumentalistyka jazzowa****Tabela 3**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny – jazzowy	9
2	Fortepian obowiązkowy – jazzowy	4
3	Kształcenie słuchu	8
4	Harmonia jazzowa z podstawami improwizacji	4
5	Historia jazzu z literaturą	6
6	Big-band	4
7	Combo (zespół jazzowy)	8
8	Historia muzyki	4
9	Formy muzyczne	4
10	Ćwiczenia rytmiczne	2
11	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
Razem		55
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

Objaśnienia do tabeli 3**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zalecane jest prowadzenie zajęć w obecności innych uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Zajęcia są obowiązkowe dla wszystkich uczniów, z wyjątkiem uczniów realizujących zajęcia fortepian obowiązkowy – jazzowy jako instrument główny – jazzowy.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 5 i 8–11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w maksymalnym możliwym dla szkoły składzie.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 7 uczniów grających jednocześnie. Zajęcia są prowadzone w każdym roku kształcenia, począwszy od klasy II.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: instrument dodatkowy, techniki kompozytorskie XX wieku, technikę sceniczno-studyjną, pracę z komputerem, aranżację, instrumentoznawstwo.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: rytmika****Tabela 4**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w sześcioletnim cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – rytmika	12
2	Fortepian	12
3	Improwizacja fortepianowa	10
4	Technika ruchu	4
5	Metodyka nauczania rytmiki	2
6	Kształcenie słuchu	12
7	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
8	Harmonia	6
9	Literatura muzyczna	2
10	Historia muzyki	8
11	Formy muzyczne	4
Razem		74
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 4**Poz. 1, 4 i 5**

Zajęcia są prowadzone w grupach.

Poz. 2 i 3

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 7 i 9–11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 8

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: ćwiczenia z harmonii, podstawy aranżacji, chór, emisję głosu, pedagogikę i psychologię.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****klasy I–IV****Zawód: muzyk****Specjalność: wokalistyka****Tabela 5**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – śpiew	9
2	Praca z akompaniатorem	od 4 do 7
3	Fortepian dla wokalistów	6
4	Dykcja i recytacja	3
5	Zespół wokalny	6
6	Chór	2
7	Kształcenie słuchu	8
8	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
9	Harmonia	4
10	Historia muzyki	8
11	Formy muzyczne	4
Razem		do 59
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

Objaśnienia do tabeli 5**Poz. 1–3**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 5 i 6

Zajęcia są prowadzone w grupach.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 9

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 8, 10 i 11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: interpretację piosenki, podstawy gry aktorskiej, konsultacje językowe, czytanie nut głosem, ruch sceniczny.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: wokalistyka jazzowa****Tabela 6**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – śpiew	13
2	Fortepian dla wokalistów	3
3	Praca z akompaniatorem	od 4 do 7
4	Dykcja z recytacją	2
5	Emisja głosu	2 ² / ₃
6	Kształcenie słuchu	12
7	Combo (zespół jazzowy)	8
8	Historia jazzu z literaturą	6
9	Historia muzyki	4
10	Harmonia jazzowa z podstawami improwizacji	6
11	Formy muzyczne	4
12	Ćwiczenia rytmiczne	3
13	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
Razem		do 72 ²/₃
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

Objaśnienia do tabeli 6**Poz. 1 i 5**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Uczniowie zaawansowani instrumentalnie mogą zamiast zajęć fortepian dla wokalistów realizować zajęcia fortepian obowiązkowy – jazzowy. Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dopuszcza się prowadzenie zajęć z wykorzystaniem urządzeń do odtwarzania.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 4 do 8 uczniów.

Poz. 6 i 10

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 7 uczniów.

Zajęcia są prowadzone łącznie z uczniami realizującymi specjalność instrumentalistyka jazzowa. Zajęcia są prowadzone w każdym roku kształcenia, począwszy od klasy II.

Poz. 8, 9 i 11–13

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: interpretację piosenki, podstawy gry aktorskiej, konsultacje językowe, instrumentoznawstwo.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4–letni cykl kształcenia****klasy I–IV****Zawód: muzyk****Specjalność: wokalistyka jazzowa****Tabela 7**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – śpiew	9
2	Fortepian dla wokalistów	4
3	Praca z akompaniatorem	od 4 do 7
4	Dykcja z recytacją	4
5	Emisja głosu	2 ² / ₃
6	Kształcenie słuchu	8
7	Combo (zespół jazzowy)	8
8	Historia jazzu z literaturą	6
9	Historia muzyki	4
10	Harmonia jazzowa z podstawami improwizacji	4
11	Formy muzyczne	4
12	Ćwiczenia rytmiczne	3
13	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
Razem		do 65 ²/₃
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

Objaśnienia do tabeli 7**Poz. 1 i 5**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Uczniowie zaawansowani instrumentalnie mogą zamiast zajęć fortepian dla wokalistów realizować zajęcia fortepian obowiązkowy – jazzowy. Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dopuszcza się prowadzenie zajęć z wykorzystaniem urządzeń do odtwarzania.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 4 do 8 uczniów.

Poz. 6 i 10

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 7 uczniów. Zajęcia są prowadzone łącznie z uczniami realizującymi specjalność instrumentalistyka jazzowa. Zajęcia są prowadzone w każdym roku kształcenia, począwszy od klasy II.

Poz. 8, 9 i 11–13

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: interpretację piosenki, podstawy gry aktorskiej, konsultacje językowe, instrumentoznawstwo.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: lutnictwo****Tabela 8**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – lutnictwo	13
2	Skrzypce lub inny instrument lutniczy	6
3	Kształcenie słuchu	12
4	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
5	Harmonia	6
6	Literatura muzyczna	2
7	Historia muzyki	8
8	Formy muzyczne	4
9	Korekta lutnicza	30
10	Projektowanie i modelowanie	
11	Akustyka lutnicza	
12	Historia sztuki lutniczej	
Razem		83
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 8**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 4 uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 3 i 5

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 4 i 6–12

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: orkiestrę, chór, wiedzę o kulturze.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***6-letni cykl kształcenia
klasy I–III****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas I–III ¹⁾
1	Język polski	14
2	Historia	6
3	Wiedza o społeczeństwie	2
4	Język obcy nowożytny	14
5	Drugi język obcy nowożytny	
6	Matematyka	12
7	Fizyka	4
8	Chemia	4
9	Biologia	4
10	Geografia	4
11	Plastyka	1
12	Informatyka	2
13	Wychowanie fizyczne	12
14	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		80
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 1

- ¹⁾ Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 32 tygodni nauki w roku szkolnym. Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***6-letni cykl kształcenia****klasy IV-VI****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas IV-VI ¹⁾
A. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie podstawowym²⁾		
1	Język polski	12
2	Dwa języki obce nowożytne	15
3	Historia	2
4	Wiedza o społeczeństwie	1
5	Podstawy przedsiębiorczości ³⁾	2
6	Geografia	1
7	Biologia	1
8	Chemia	1
9	Fizyka	1
10	Matematyka	10
11	Informatyka	1
12	Wychowanie fizyczne	9
13	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		57
B. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie rozszerzonym do wyboru⁴⁾		
1	Język polski	po 8 godzin na każdy wybrany przedmiot
2	Historia	
3	Geografia	
4	Biologia	
5	Chemia	
6	Fizyka	
7	Historia muzyki ⁵⁾	
8	Historia sztuki	
9	Język łaciński i kultura antyczna	
10	Filozofia	
11	Język obcy nowożytny	po 6 godzin na każdy wybrany przedmiot
12	Wiedza o społeczeństwie	
13	Matematyka	
14	Informatyka	
C. Przedmioty uzupełniające do wyboru⁶⁾		
1	Historia i społeczeństwo	po 4 godziny na każdy wybrany przedmiot
2	Przyroda	
3	Ekonomia w praktyce	po 1 godzinie na każdy wybrany przedmiot
4	Zajęcia artystyczne	
5	Inny przedmiot ⁷⁾	
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		12

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 2

- 1) Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, realizowane w zakresie podstawowym, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 30 tygodni nauki w roku szkolnym. Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. W klasie VI, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych, realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 24 do 30 tygodni nauki.
- 2) Przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki, podstaw przedsiębiorczości i wychowania fizycznego, są realizowane w klasie IV.
- 3) Przedmiot jest realizowany z uwzględnieniem zagadnień związanych z pojęciem dzieła sztuki (utworu) jako autonomicznego tworu stanowiącego towar, procesu obrotu dziełami sztuki (utworami) oraz prawnymi aspektami obrotu dziełami sztuki (utworami).
- 4) W klasach IV–VI na przedmioty obowiązkowe realizowane w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo, z zastrzeżeniem objaśnienia w przypisie 6.
Przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej.
Dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, a także specyfikę kształcenia w szkole artystycznej, ustala z uczniem do realizacji 2 przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.
Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane w klasach IV–VI równoległe z przedmiotami w zakresie podstawowym.
Przedmioty: historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach V i VI.
Przedmiot historia muzyki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej w zawodzie muzyk, może być realizowany w klasach I–VI.
- 5) Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych w zakresie rozszerzonym uczeń wybierze przedmiot historia muzyki, który zrealizował w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych, wymiar godzin tego przedmiotu uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.
- 6) Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w 3-letnim okresie nauczania na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym, są obowiązani realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. Wyboru przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów: zajęcia artystyczne lub inny przedmiot, dokonuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- 7) Inny przedmiot – to przedmiot uzupełniający, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6–letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: instrumentalistyka****Tabela 3**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny	13
2	Fortepian obowiązkowy	od 3 $\frac{1}{3}$ do 5
3	Praca z akompaniatorem	X
4	Improwizacja organowa	2
5	Zespół kameralny	3
6	Orkiestra lub chór	6
7	Kształcenie słuchu	12
8	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
9	Harmonia	6
10	Literatura muzyczna	2
11	Historia muzyki	8
12	Formy muzyczne	4
Razem		do 63
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 3**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne wymiar czasu zajęć instrumentu głównego może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 45 minut tygodniowo.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zajęcia są obowiązkowe dla wszystkich uczniów, z wyjątkiem uczniów realizujących zajęcia fortepian obowiązkowy jako instrument główny. Dla uczniów klas organów i klawesynu wymiar zajęć wynosi od 3 godzin 15 minut do 5 godzin tygodniowo. Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3

W klasach I–V zajęcia z akompaniatorem są prowadzone w wymiarze od 15 do 45 minut tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia, a w klasie VI – do 2 godzin tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia. Zajęcia nie są oceniane. Zajęcia nie obowiązują uczniów klas: fortepianu, organów, akordeonu, harfy i gitary.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zajęcia są obowiązkowe tylko dla uczniów klasy organów.

Poz. 5

Zajęcia mogą być prowadzone łącznie z nauką akompaniamentu. W przypadku uczniów klasy perkusji zajęcia są prowadzone jako zespół perkusyjny.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w okresie nie krótszym niż 3 lata w cyklu kształcenia.

Poz. 7 i 9

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 8 i 10–12

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: ćwiczenia z harmonii, kontrapunkt, analizę form muzycznych, ćwiczenia z kompozycji, dyrygowanie, emisję głosu, podstawy aranżacji, zespół muzyki rozrywkowej, naukę akompaniamentu.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4–letni cykl kształcenia *****klasy III–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: instrumentalistyka jazzowa****Tabela 4**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny – jazzowy	9
2	Fortepian obowiązkowy – jazzowy	4
3	Kształcenie słuchu	8
4	Harmonia jazzowa z podstawami improwizacji	4
5	Historia jazzu z literaturą	6
6	Big–band	4
7	Combo (zespół jazzowy)	8
8	Historia muzyki	8
9	Formy muzyczne	4
10	Ćwiczenia rytmiczne	2
11	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
Razem		60
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

* Realizacja 4–letniego cyklu kształcenia w specjalności instrumentalistyka jazzowa jest możliwa po ukończeniu klasy II.

Objaśnienia do tabeli 4**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zalecane jest prowadzenie zajęć w obecności innych uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 5, 9 i 10

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w maksymalnym możliwym dla szkoły składzie.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 7 uczniów grających jednocześnie.

Poz. 8

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Liczba godzin zajęć zostaje obniżona proporcjonalnie do wymiaru zrealizowanego w klasie I i II.

Poz. 11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Zajęcia są prowadzone wyłącznie dla uczniów, którzy nie zrealizowali przedmiotu w klasie I i II.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: instrument dodatkowy, techniki kompozytorskie XX wieku, technikę sceniczno-studyjną, pracę z komputerem, aranżację, instrumentoznawstwo.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6–letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: rytmika****Tabela 5**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – rytmika	12
2	Fortepian	12
3	Improwizacja fortepianowa	10
4	Technika ruchu	4
5	Metodyka nauczania rytmiki	2
6	Kształcenie słuchu	12
7	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
8	Harmonia	6
9	Literatura muzyczna	2
10	Historia muzyki	8
11	Formy muzyczne	4
Razem		74
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 5**Poz. 1, 4 i 5**

Zajęcia są prowadzone w grupach.

Poz. 2 i 3

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 6

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 7 i 9–11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 8

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: ćwiczenia z harmonii, podstawy aranżacji, chór, emisję głosu, pedagogikę i psychologię.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6-letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: lutnictwo****Tabela 6**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny – lutnictwo	13
2	Skrzypce lub inny instrument lutniczy	6
3	Kształcenie słuchu	12
4	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
5	Harmonia	6
6	Literatura muzyczna	2
7	Historia muzyki	8
8	Formy muzyczne	4
9	Korekta lutnicza	30
10	Projektowanie i modelowanie	
11	Akustyka lutnicza	
12	Historia sztuki lutniczej	
Razem		83
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

Objaśnienia do tabeli 6**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących 3 lub 4 uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 3 i 5

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 4 i 6–12

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: orkiestrę, chór, wiedzę o kulturze.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4–letni cykl kształcenia*****klasy III–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: wokalistyka****Tabela 7**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny - śpiew	9
2	Praca z akompaniатorem	od 4 do 7
3	Fortepian dla wokalistów	6
4	Dykcja i recytacja	3
5	Zespół wokalny	6
6	Chór	2
7	Kształcenie słuchu	8
8	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
9	Harmonia	4
10	Historia muzyki z literaturą muzyczną	8
11	Formy muzyczne	4
Razem		do 59
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

* Realizacja 4–letniego cyklu kształcenia w specjalności wokalistyka jest możliwa po ukończeniu klasy II.

Objaśnienia do tabeli 7**Poz. 1–3**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 4 uczniów.

Poz. 5 i 6

Zajęcia są prowadzone w grupach.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 8

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Zajęcia są realizowane wyłącznie przez uczniów, którzy nie zrealizowali przedmiotu w klasie I i II.

Poz. 9

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów. Zajęcia obejmują również ćwiczenia.

Poz. 10 i 11

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: interpretację piosenki, podstawy gry aktorskiej, konsultacje językowe, czytanie nut głosem, ruch sceniczny.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4–letni cykl kształcenia*****klasy III–VI****Zawód: muzyk****Specjalność: wokalistyka jazzowa****Tabela 8**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Przedmiot główny - śpiew	9
2	Fortepian dla wokalistów	4
3	Praca z akompaniатorem	od 4 do 7
4	Dykcja z recytacją	4
5	Emisja głosu	2 ² / ₃
6	Kształcenie słuchu	8
7	Combo (zespół jazzowy)	8
8	Historia jazzu z literaturą	6
9	Historia muzyki	4
10	Harmonia jazzowa z podstawami improwizacji	4
11	Formy muzyczne	4
12	Ćwiczenia rytmiczne	3
13	Zasady muzyki z elementami edycji nut	2
Razem		do 65²/₃
Inne zajęcia edukacyjne		X
Godziny do dyspozycji dyrektora		4

* Realizacja 4–letniego cyklu kształcenia w specjalności wokalistyka jazzowa jest możliwa po ukończeniu klasy II.

Objaśnienia do tabeli 8**Poz. 1 i 5**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Uczniowie zaawansowani instrumentalnie mogą zamiast zajęć fortepian dla wokalistów realizować zajęcia fortepian obowiązkowy – jazzowy. Dopuszcza się możliwość zmniejszenia liczby godzin w cyklu kształcenia po zrealizowaniu podstawy programowej.

Poz. 3

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Dopuszcza się prowadzenie zajęć z wykorzystaniem urządzeń do odtwarzania.

Poz. 4

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 4 do 8 uczniów.

Poz. 6 i 10

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 7

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących od 3 do 7 uczniów. Zajęcia są prowadzone razem z uczniami ze specjalności instrumentalistyka jazzowa. Zajęcia są prowadzone od klasy IV.

Poz. 8, 9, 11 i 12

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 13

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów. Zajęcia są realizowane wyłącznie przez uczniów, którzy nie zrealizowali przedmiotu w klasie I i II.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności: interpretację piosenki, podstawy gry aktorskiej, konsultacje językowe, instrumentoznawstwo.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ SZKOŁY SZTUK PIĘKNYCH

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***6-letni cykl kształcenia****klasy I–III****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas I–III ¹⁾
1	Język polski	14
2	Historia	6
3	Wiedza o społeczeństwie	2
4	Język obcy nowożytny	14
5	Drugi język obcy nowożytny	
6	Matematyka	12
7	Fizyka	4
8	Chemia	4
9	Biologia	4
10	Geografia	4
11	Muzyka	1
12	Informatyka	2
13	Wychowanie fizyczne	12
14	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		80
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 1

- ¹⁾ Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 32 tygodni nauki w roku szkolnym. Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE*

**6-letni cykl kształcenia
klasy IV–VI**

Tabela 2

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas IV–VI ¹⁾
A. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie podstawowym²⁾		
1	Język polski	12
2	Dwa języki obce nowożytne	15
3	Historia	2
4	Wiedza o społeczeństwie	1
5	Podstawy przedsiębiorczości ³⁾	2
6	Geografia	1
7	Biologia	1
8	Chemia	1
9	Fizyka	1
10	Matematyka	10
11	Informatyka	1
12	Wychowanie fizyczne	9
13	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		57
B. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie rozszerzonym do wyboru⁴⁾		
1	Język polski	po 8 godzin na każdy wybrany przedmiot
2	Historia	
3	Geografia	
4	Biologia	
5	Chemia	
6	Fizyka	
7	Historia muzyki	
8	Historia sztuki ⁵⁾	
9	Język łaciński i kultura antyczna	
10	Filozofia	
11	Język obcy nowożytny	po 6 godzin na każdy wybrany przedmiot
12	Wiedza o społeczeństwie	
13	Matematyka	
14	Informatyka	
C. Przedmioty uzupełniające do wyboru⁶⁾		
1	Historia i społeczeństwo	po 4 godziny na każdy wybrany przedmiot
2	Przyroda	
3	Ekonomia w praktyce	po 1 godzinie na każdy wybrany przedmiot
4	Zajęcia artystyczne	
5	Inny przedmiot ⁷⁾	
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		12

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 2

- 1) Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, realizowane w zakresie podstawowym, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 30 tygodni nauki w roku szkolnym.
Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. W klasie VI, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych, realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 24 do 30 tygodni nauki.
- 2) Przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki, podstaw przedsiębiorczości i wychowania fizycznego, są realizowane w klasie IV.
- 3) Przedmiot jest realizowany z uwzględnieniem zagadnień związanych z pojęciem dzieła sztuki (utworu) jako autonomicznego tworu stanowiącego towar, procesu obrotu dziełami sztuki (utworami) oraz prawnymi aspektami obrotu dziełami sztuki (utworami).
- 4) W klasach IV–VI na przedmioty obowiązkowe realizowane w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo, z zastrzeżeniem objaśnienia w przypisie 6.
Przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej.
Dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, a także specyfikę kształcenia w szkole artystycznej, ustala z uczniem do realizacji 2 przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.
Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane w klasach IV–VI równoległe z przedmiotami w zakresie podstawowym.
Przedmioty: historia muzyki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach V i VI.
Przedmiot historia sztuki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej w zawodzie plastyk, może być realizowany w klasach I–VI.
- 5) Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych w zakresie rozszerzonym uczeń wybierze przedmiot historia sztuki, który zrealizował w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych, wymiar godzin tego przedmiotu uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.
- 6) Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w 3-letnim okresie nauczania na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym, są obowiązani realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. Wyboru przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów: zajęcia artystyczne lub inny przedmiot, dokonuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- 7) Inny przedmiot – to przedmiot uzupełniający, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**6–letni cykl kształcenia****klasy I–VI****Zawód: plastyk****Tabela 3**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Historia sztuki	9	
2	Rysunek i malarstwo	21	+ 7
3	Rzeźba	6	
4	Podstawy fotografii i filmu	3	
5	Projektowanie multimedialne	3	
6	Podstawy projektowania	4	
7	Specjalność/specjalizacja	12	
RAZEM		65	
Godziny do dyspozycji dyrektora		5	

Objaśnienia do tabeli 3**Poz. 1–7**

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 2–7

Na realizację zajęć wymienionych w poz. 2–7 przeznaczają się łącznie dodatkowo 7 godzin. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne dodatkowy wymiar czasu zajęć wymienionych w poz. 2–7 może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 5 godzin tygodniowo.

Poz. 4

W przypadku realizacji przez ucznia specjalności fotografia i film dyrektor szkoły może zdecydować o nierealizowaniu przez ucznia zajęć podstawy fotografii i filmu. Godziny przeznaczone na realizację tych zajęć przeznaczają się na realizację specjalności/specjalizacji.

Poz. 5

W przypadku realizacji przez ucznia specjalności techniki graficzne dyrektor szkoły może zdecydować o nierealizowaniu przez ucznia zajęć projektowania multimedialnego. Godziny przeznaczone na realizację tych zajęć przeznaczają się na realizację specjalności/specjalizacji.

Poz. 4 i 5

Zajęcia mogą być współprowadzone przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Poz. 7

Uczeń realizuje jedną ze specjalizacji. Specjalizacja jest realizowana nie później niż od klasy III. Zajęcia mogą być współprowadzone przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA LICEUM PLASTYCZNEGO

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***4-letni cykl kształcenia****klasy I–IV****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas I–IV ¹⁾
A. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie podstawowym²⁾		
1	Język polski	12
2	Dwa języki obce nowożytne	15
3	Historia	2
4	Wiedza o społeczeństwie	1
5	Podstawy przedsiębiorczości ³⁾	2
6	Geografia	1
7	Biologia	1
8	Chemia	1
9	Fizyka	1
10	Matematyka	10
11	Informatyka	1
12	Wychowanie fizyczne	12
13	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		60
B. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie rozszerzonym do wyboru⁴⁾		
1	Język polski	po 8 godzin na każdy wybrany przedmiot
2	Historia	
3	Geografia	
4	Biologia	
5	Chemia	
6	Fizyka	
7	Historia muzyki	
8	Historia sztuki ⁵⁾	
9	Język łaciński i kultura antyczna	
10	Filozofia	
11	Język obcy nowożytny	po 6 godzin na każdy wybrany przedmiot
12	Wiedza o społeczeństwie	
13	Matematyka	
14	Informatyka	

C. Przedmioty uzupełniające do wyboru⁶⁾		
1	Historia i społeczeństwo	po 4 godziny na każdy wybrany przedmiot
2	Przyroda	
3	Ekonomia w praktyce	po 1 godzinie na każdy wybrany przedmiot
4	Zajęcia artystyczne	
5	Inny przedmiot ⁷⁾	
Zajęcia z wychowawcą		4
Godziny do dyspozycji dyrektora		12

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 1

- 1) Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, realizowane w zakresie podstawowym, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 30 tygodni nauki w roku szkolnym.
Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. W klasie IV, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych, realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 24 do 30 tygodni nauki.
- 2) Przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem: języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki, podstaw przedsiębiorczości i wychowania fizycznego, są realizowane w klasie I.
- 3) Przedmiot jest realizowany z uwzględnieniem zagadnień związanych z pojęciem dzieła sztuki (utworu) jako autonomicznego tworu stanowiącego towar, procesu obrotu dziełami sztuki (utworami) oraz prawnymi aspektami obrotu dziełami sztuki (utworami).
- 4) W klasach I–IV na przedmioty obowiązkowe realizowane w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo, z zastrzeżeniem objaśnienia w przypisie 6.
Przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej.
Dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, a także specyfikę kształcenia w szkole artystycznej, ustala z uczniem do realizacji 2 przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.
Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane w klasach II–IV równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.
Przedmioty: historia muzyki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach II–IV.
Przedmiot historia sztuki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej w zawodzie plastyk, może być realizowany w klasach I–IV.
- 5) Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych w zakresie rozszerzonym uczeń wybierze przedmiot historia sztuki, który zrealizował w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych, wymiar

godzin tego przedmiotu uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.

- 6) Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w 4-letnim okresie nauczania na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym, są obowiązani realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. Wyboru przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów: zajęcia artystyczne lub inny przedmiot, dokonuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- 7) Inny przedmiot – to przedmiot uzupełniający, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****klasy I-IV****Zawód: plastyk****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Historia sztuki	8	
2	Rysunek i malarstwo	16	+ 10
3	Rzeźba	6	
4	Podstawy fotografii i filmu	3	
5	Projektowanie multimedialne	3	
6	Podstawy projektowania	3	
7	Specjalność/specjalizacja	16	
Razem		65	
Godziny do dyspozycji dyrektora		5	

Objaśnienia do tabeli 2**Poz. 1-7**

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 16 uczniów.

Poz. 2-7

Na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych wymienionych w poz. 2-7 przeznaczają się łącznie dodatkowo 10 godzin tygodniowo. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne dodatkowy wymiar czasu zajęć wymienionych w poz. 2-7 może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 5 godzin tygodniowo.

Poz. 4

W przypadku specjalności fotografia i film dyrektor szkoły może zdecydować o nierealizowaniu zajęć podstawy fotografii i filmu. Godziny przeznaczone na realizację tych zajęć przeznaczają się na realizację specjalności/specjalizacji.

Poz. 5

W przypadku realizacji przez ucznia specjalności techniki graficzne dyrektor szkoły może zdecydować o nierealizowaniu przez ucznia zajęć projektowania multimedialnego. Godziny przeznaczone na realizację tych zajęć przeznaczają się na realizację specjalności/specjalizacji.

Poz. 4 i 5

Zajęcia mogą być współprowadzone przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Poz. 7

Zajęcia obejmują specjalizację ujętą w podstawie programowej w zawodzie plastyk. Uczeń realizuje jedną specjalizację spośród specjalizacji prowadzonych przez szkołę. Specjalizacja jest realizowana nie później niż od klasy II. Zajęcia mogą być współprowadzone przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ SZKOŁY BALETOWEJ

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***9–letni cykl kształcenia
klasy I–III****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas I–III ¹⁾
1	Język polski	16
2	Język obcy nowożytny	9
3	Historia i społeczeństwo	4
4	Przyroda	9
5	Matematyka	12
6	Zajęcia komputerowe	3
7	Zajęcia techniczne	2
8	Plastyka	2
Razem		57
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		15

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 1

- ¹⁾ Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 32 tygodni nauki w roku szkolnym. Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***9–letni cykl kształcenia
klasy IV–VI****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas IV–VI ¹⁾
1	Język polski	14
2	Historia	6
3	Wiedza o społeczeństwie	2
4	Język obcy nowożytny	14
5	Drugi język obcy nowożytny	
6	Matematyka	12
7	Fizyka	4
8	Chemia	4
9	Biologia	4
10	Geografia	4
11	Plastyka	1
12	Informatyka	2
13	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		68
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		6

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 2

- ¹⁾ Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 32 tygodni nauki w roku szkolnym. Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE***9–letni cykl kształcenia****klasy VII–IX****Tabela 3**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo dla klas VII–IX ¹⁾
A. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie podstawowym²⁾		
1	Język polski	12
2	Dwa języki obce nowożytne	15
3	Historia	2
4	Wiedza o społeczeństwie	1
5	Podstawy przedsiębiorczości ³⁾	2
6	Geografia	1
7	Biologia	1
8	Chemia	1
9	Fizyka	1
10	Matematyka	10
11	Informatyka	1
12	Edukacja dla bezpieczeństwa	1
Razem		48
B. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w zakresie rozszerzonym do wyboru⁴⁾		
1	Język polski	po 8 godzin na każdy wybrany przedmiot
2	Historia	
3	Geografia	
4	Biologia	
5	Chemia	
6	Fizyka	
7	Historia muzyki	
8	Historia sztuki	
9	Język łaciński i kultura antyczna	po 6 godzin na każdy wybrany przedmiot
10	Filozofia	
11	Język obcy nowożytny	
12	Wiedza o społeczeństwie	
13	Matematyka	
14	Informatyka	
C. Przedmioty uzupełniające do wyboru⁵⁾		
1	Historia i społeczeństwo	po 4 godziny na każdy wybrany przedmiot
2	Przyroda	
3	Ekonomia w praktyce	po 1 godzinie na każdy wybrany przedmiot
4	Zajęcia artystyczne	
5	Inny przedmiot ⁶⁾	
Zajęcia z wychowawcą		3
Godziny do dyspozycji dyrektora		12

* Realizowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Objaśnienia do tabeli 3

- 1) Liczba godzin tygodniowo określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, realizowane w zakresie podstawowym, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć na okres 30 tygodni nauki w roku szkolnym.
Realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. W klasie IX, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych, realizacja zajęć może zostać zaplanowana na okres od 24 do 30 tygodni nauki.
- 2) Przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i podstaw przedsiębiorczości, są realizowane w klasie VII.
- 3) Przedmiot jest realizowany z uwzględnieniem zagadnień związanych z pojęciem dzieła sztuki (utworu) jako autonomicznego tworu stanowiącego towar, procesu obrotu dziełami sztuki (utworami) oraz prawnymi aspektami obrotu dziełami sztuki (utworami).
- 4) W klasach VII–IX na przedmioty obowiązkowe realizowane w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo, z zastrzeżeniem objaśnienia w przypisie 6.
Przedmioty obowiązkowe realizowane w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej.
Dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, a także specyfikę kształcenia w szkole artystycznej, ustala z uczniem do realizacji 2 przedmioty obowiązkowe, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.

Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane w klasach VII–IX równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.
Przedmioty: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach VIII i IX.
- 5) Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w 3–letnim okresie nauczania na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym, są obowiązani realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. Wyboru przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów: zajęcia artystyczne lub inny przedmiot, dokonuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- 6) Inny przedmiot – to przedmiot uzupełniający, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie określają przepisy, o których mowa odpowiednio w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**9–letni cykl kształcenia
klasy I–IX****Zawód: tancerz****Tabela 4**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Taniec klasyczny	50	+58
2	Taniec współczesny	10	
3	Taniec ludowy i charakterystyczny	8	
4	Taniec dawny	2	
5	Partnerowanie	4	
6	Repertuar	X	
7	Praktyki sceniczne	X	
8	Rytmika	13	
9	Umuzycznienie		
10	Audycje muzyczne		
11	Historia tańca	9	
12	Techniki uzupełniające	8	
Razem		162	
Inne zajęcia edukacyjne		X	
Godziny do dyspozycji dyrektora		9	

Objaśnienia do tabeli 4**Poz. 1**

Zajęcia mogą być prowadzone oddzielnie dla chłopców i oddzielnie dla dziewcząt.

Poz. 2

Taniec współczesny może być realizowany za pomocą różnych rodzajów technik tanecznych.

Poz. 1–4

Zajęcia wymienione w poz. 1–4 są prowadzone z akompaniamentem lub z wykorzystaniem nagrań. Dla nauczycieli przygotowujących indywidualne układy taneczne wchodzące w zakres praktycznej części egzaminu dyplomowego oraz w miarę potrzeby dla akompaniatorów przewiduje się po jednej godzinie tygodniowo dla ucznia w okresie trzech miesięcy przed tym egzaminem. W zakresie zajęć wymienionych w poz. 1–4 jest prowadzony repertuar szkolny z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów oraz możliwości kadrowych i lokalowych szkoły, w wymiarze średnio 10 minut tygodniowo w przeliczeniu na ucznia. Repertuar szkolny nie musi być wykorzystany w pełnym wymiarze oraz nie jest oceniany.

Poz. 7

Praktyki sceniczne mogą odbywać uczniowie od klasy I do końca I semestru klasy IX. Zadania powierzane uczniom w ramach praktyk scenicznych wynikają z aktualnego repertuaru baletowego. Na opiekę nad praktykami scenicznymi uczniów i na realizację praktyk scenicznych przeznaczona jest 20 godzin tygodniowo. Praktyki sceniczne nie podlegają ocenie.

Poz. 12

Techniki uzupełniające mogą być prowadzone w różnych technikach tańca.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności zasady charakterystyki.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA SZKOŁY SZTUKI TAŃCA

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**9-letni cykl kształcenia
klasy I–IX****Zawód: tancerz**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Taniec klasyczny	50	+ 58
2	Taniec współczesny	10	
3	Taniec ludowy i charakterystyczny	8	
4	Taniec dawny	2	
5	Partnerowanie	4	
6	Repertuar	X	
7	Praktyki sceniczne	X	
8	Rytmika	13	
9	Umuzykalnienie		
10	Audycje muzyczne		
11	Historia tańca	9	
12	Techniki uzupełniające	8	
Razem		162	
Inne zajęcia edukacyjne		X	
Godziny do dyspozycji dyrektora		9	

Objaśnienia do tabeli**Poz. 1**

Zajęcia mogą być prowadzone oddzielnie dla chłopców i oddzielnie dla dziewcząt.

Poz. 2

Taniec współczesny może być realizowany za pomocą różnych rodzajów technik tanecznych.

Poz. 1–4

Zajęcia wymienione w poz. 1–4 są prowadzone z akompaniamentem lub z wykorzystaniem nagrań. Dla nauczycieli przygotowujących indywidualne układy taneczne wchodzące w zakres praktycznej części egzaminu dyplomowego oraz w miarę potrzeby dla akompaniatorów przewiduje się po jednej godzinie tygodniowo dla ucznia w okresie trzech miesięcy przed tym egzaminem. W zakresie zajęć edukacyjnych wymienionych w poz. 1–4

jest prowadzony repertuar szkolny z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów oraz możliwości kadrowych i lokalowych szkoły w wymiarze średnio 10 minut tygodniowo w przeliczeniu na ucznia. Repertuar szkolny nie musi zostać wykorzystany w pełnym wymiarze oraz nie jest oceniany.

Poz. 7

Praktyki sceniczne mogą odbywać uczniowie od klasy I do końca I semestru klasy IX. Zadania powierzane uczniom w ramach praktyk scenicznych wynikają z aktualnego repertuaru baletowego. Na opiekę nad praktykami scenicznymi uczniów i na realizację praktyk scenicznych przeznacza się 20 godzin tygodniowo. Praktyki sceniczne nie są oceniane.

Poz. 12

Techniki uzupełniające mogą być prowadzone w różnych technikach tańca.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności zasady charakteryzacji.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA SZKOŁY SZTUKI CYRKOWEJ

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**3–letni cykl kształcenia
klasy I–III****Zawód: aktor cyrkowy**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Specjalność artystyczna	24
2	Zajęcia uzupełniające	22
3	Podstawy charakteryzacji	1
4	Historia cyrku	1
RAZEM		48
Godziny do dyspozycji dyrektora		12

Objaśnienia do tabeli**Poz. 1**

Uczeń realizuje jedną specjalność artystyczną wymienioną w podstawie programowej. Zajęcia są prowadzone indywidualnie lub w grupach, w zależności od specjalności. Dla każdej specjalności przewiduje się w klasie III zajęcia z choreografem w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 10 uczniów.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA POLICEALNEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**3-letni cykl kształcenia****Zawód: aktor scen muzycznych****specjalność: wokalnno-aktorska****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Gra aktorska	5	+ 29
2	Śpiew	5	
3	Taniec	5	
4	Piosenka aktorska	30	
5	Wiersz		
6	Proza		
7	Praca z akompaniatorem	x	
8	Wybrane zagadnienia z historii dziedziny	6	
9	Charakteryzacja	2	
10	Umuzycznienie	6	
RAZEM		88	
Inne zajęcia edukacyjne		X	
Godziny do dyspozycji dyrektora		6	

Objaśnienia do tabeli 1**Poz. 1–3**

W specjalności wokalnno-aktorskiej głównym przedmiotem jest śpiew. Na realizację zajęć wymienionych w poz. 1–3 przeznaczają się łącznie dodatkowo 29 godzin tygodniowo. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne dodatkowy wymiar czasu zajęć wymienionych w poz. 1–3 może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 3 godziny tygodniowo, prowadzonych indywidualnie.

Poz. 1

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zaleca się pracę z akompaniatorem pod kierunkiem nauczyciela śpiewu.

Poz. 3

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 10 uczniów. Zajęcia są prowadzone z udziałem akompaniatora lub z akompaniamentem mechanicznym.

Poz. 4–6 i 8

Zajęcia są prowadzone w grupach

Poz. 7

Praca z akompaniатorem dotyczy realizacji zajęć z poz. 2 i jest prowadzona w wymiarze od 15 minut do godziny tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia, a w 3. roku kształcenia od 15 minut do 2. godzin tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia. Godziny są rozliczane semestralnie. Organizację pracy z akompaniатorem ustala nauczyciel śpiewu i nauczyciel akompaniator w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Poz. 9 i 10

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności praktyki sceniczne.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**3–letni cykl kształcenia****Zawód: aktor scen muzycznych****specjalność: wokalnobaletowa****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Gra aktorska	5	+ 29
2	Śpiew	5	
3	Taniec	5	
4	Step	30	
5	Pantomima		
6	Praca z akompaniatorem	x	
7	Wybrane zagadnienia z historii dziedziny	6	
8	Charakteryzacja	2	
9	Umuzycznienie	6	
RAZEM		88	
Inne zajęcia edukacyjne		X	
Godziny do dyspozycji dyrektora		6	

Objaśnienia do tabeli 2**Poz. 1–3**

W specjalności wokalnobaletowej głównymi przedmiotami są śpiew i taniec. Na realizację zajęć wymienionych w poz. 1–3 przeznacza się łącznie dodatkowo 29 godzin tygodniowo. Dla uczniów wybitnie uzdolnionych osiągających znaczące sukcesy artystyczne dodatkowy wymiar czasu zajęć wymienionych w poz. 1–3 może być zwiększony, nie więcej jednak niż o 3 godziny tygodniowo, prowadzonych indywidualnie.

Poz. 1

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Poz. 2

Zajęcia są prowadzone indywidualnie. Zaleca się pracę z akompaniatorem pod kierunkiem nauczyciela śpiewu.

Poz. 3

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 10 uczniów. Zajęcia są prowadzone z udziałem akompaniatora lub z akompaniamentem mechanicznym.

Poz. 4, 5 i 7

Zajęcia są prowadzone w grupach.

Poz. 6

Praca z akompaniamentem dotyczy realizacji zajęć z poz. 2 i jest prowadzona w wymiarze od 15 minut do godziny tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia, a w 3. roku kształcenia – od 15 minut do 2. godzin tygodniowo w przeliczeniu na jednego ucznia. Godziny są rozliczane semestralnie. Organizację pracy z akompaniamentem ustala nauczyciel śpiewu i nauczyciel akompaniator w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Poz. 8 i 9

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 12 uczniów.

Inne zajęcia edukacyjne mogą obejmować w szczególności praktyki sceniczne.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA POLICEALNEJ SZKOŁY PLASTYCZNEJ

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**2–letni cykl kształcenia****Zawód: plastyk**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia	
1	Historia sztuki	5	
2	Rysunek i malarstwo	12	+ 15
3	Rzeźba	3	
4	Podstawy fotografii i filmu	3	
5	Projektowanie multimedialne	3	
6	Podstawy projektowania	3	
7	Specjalność/specjalizacja	16	
RAZEM		60	
Godziny do dyspozycji dyrektora		5	

Objaśnienia do tabeli**Poz. 1–7**

Zajęcia są prowadzone w grupach.

Poz. 2–7

Na realizację zajęć wymienionych w poz. 2–7 przeznaczona jest dodatkowo 15 godzin tygodniowo.

Poz. 4

W przypadku realizacji przez ucznia specjalności fotografia i film dyrektor szkoły może zdecydować o nierealizowaniu przez ucznia zajęć podstawy fotografii i filmu. Godziny przeznaczone na realizację tych zajęć przeznaczają się na realizację specjalności/specjalizacji.

Poz. 5

W przypadku realizacji przez ucznia specjalności techniki graficzne dyrektor szkoły może zdecydować o nierealizowaniu przez ucznia zajęć projektowania multimedialnego. Godziny przeznaczone na realizację tych zajęć przeznaczają się na realizację specjalności/specjalizacji.

Poz. 4 i 5

Zajęcia mogą być współprowadzone przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Poz. 7

Uczeń realizuje jedną ze specjalizacji. Specjalizacja jest realizowana od pierwszego roku nauki. W uzasadnionych przypadkach zajęcia są prowadzone dodatkowo z nauczycielem praktycznej nauki zawodu.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA OGNISKA ARTYSTYCZNEGO

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****Specjalność: muzyczna****DZIAŁ DZIECIĘCY****Tabela 1**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny	6
2	Rytmika z kształceniem słuchu	7
3	Chór lub zespół	
Razem		13

Objaśnienia do tabeli 1**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 2 i 3

Zajęcia są prowadzone w grupach. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.

Poz. 3

Zespoły mogą być różnorodne: ludowe, wokalne, taneczne, rytmiczne, instrumentów perkusyjnych, teatralno-muzyczne i inne. Dyrektor ogniska artystycznego ustala rodzaje prowadzonych zespołów.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****Specjalność: muzyczna****DZIAŁ MŁODZIEŻOWY****Tabela 2**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Instrument główny lub śpiew	8
2	Zajęcia indywidualne	
3	Kształcenie słuchu z audycjami muzycznymi	7
4	Chór lub zespół	
Razem		15

Objaśnienia do tabeli 2**Poz. 1**

Zajęcia są prowadzone indywidualnie.

Poz. 2

Zajęciami indywidualnymi mogą być w szczególności: fortepian dodatkowy, instrument dodatkowy, instrument ludowy, gra a vista, elementy improwizacji, podstawy akompaniamentu i piosenka.

Dyrektor ogniska artystycznego ustala rodzaje prowadzonych zajęć indywidualnych.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.

Poz. 4

Zespoły mogą być różnorodne: ludowe, wokalne, taneczne, rytmiczne, instrumentów perkusyjnych, teatralno-muzyczne i inne. Dyrektor ustala rodzaje prowadzonych zespołów.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**2-letni cykl kształcenia****Specjalność: plastyczna****DZIAŁ DZIECIĘCY****Tabela 3**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Rysunek i ćwiczenia kolorystyczne	5
2	Modelowanie	5
Razem		10

Objaśnienia do tabeli 3**Poz. 1 i 2**

Zajęcia są prowadzone w grupach. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**2-letni cykl kształcenia****Specjalność: plastyczna****DZIAŁ MŁODZIEŻOWY****Tabela 4**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Rysunek i malarstwo	8
2	Fakultety artystyczne	8
3	Wiedza o sztuce	
Razem		16

Objaśnienia do tabeli 4**Poz. 1 – 3**

Zajęcia są prowadzone w grupach liczących do 20 uczniów. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.

Poz. 2

Dyrektor ustala rodzaje fakultetów artystycznych, uwzględniając w miarę możliwości zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****Specjalność: baletowa****DZIAŁ DZIECIĘCY****Tabela 5**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Taniec ludowy	8
2	Zabawy ruchowe	6
3	Umuzykalnienie	
Razem		14

Objaśnienia do tabeli 5**Poz. 1-3**

Zajęcia są prowadzone w grupach. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE**4-letni cykl kształcenia****Specjalność: baletowa****DZIAŁ MŁODZIEŻOWY****Tabela 6**

Poz.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w cyklu kształcenia
1	Technika taneczna	16
2	Taniec ludowy i charakterystyczny	
3	Rytmika	4
4	Wiadomości o tańcu	
Razem		20

Objaśnienia do tabeli 6**Poz. 1 i 2**

Zajęcia są prowadzone w grupach. Zajęcia są realizowane z akompaniamentem. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.

Poz. 3 i 4

Zajęcia są prowadzone w grupach. Podziału na grupy dokonuje dyrektor.